

Змішане навчання, як сучасна форма освіти

Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного

Анотація. *В роботі розкрито перспективи, позитивні та негативні сторони змішаного навчання в освітній діяльності, Роль і місце викладача та вимоги котрі повинні бути досягнуті для якісного отримання освіти з допомогою онлайн і офлайн навчання.*

Ключові слова: змішане навчання; онлайн навчання; студент; викладач.

Blended learning as a modern form of education

Abstract: The paper reveals the prospects, pros and cons of blended learning in educational activities, the role and place of the teacher and the requirements that must be achieved for quality education through online and offline learning.

Keywords: blended learning; online learning; student; teacher.

Вивчаючи значення "змішане навчання" в англомовних довідниках можна натрапити на такі визначення, як (blended або hybrid learning), що українською перекладається - поєднання офлайн - (або традиційного навчання, "на місці") та онлайн-навчання на різноманітних платформах. Офлайн та онлайн складові визначаються в різних пропорціях, відповідно різні засоби навчання та управління освітньою діяльністю, де важливим є той факт, що співвідношення складових визначається або самим студентом, або під час спілкування. Беручи до уваги цей факт, що ми маємо справу з "цифровим поколінням", тобто з студентами, які росли та розвивались разом з технологіями, та для котрих офлайн навчання є нудним і нецікавим, настав час видозмінювати підхід до навчання, та робити його цікавішим, тобто поєднати традиційне і онлайн навчання. Сучасний студент бажає навчатися швидко, ефективно та мобільно, цю вимогу можливо досягти з допомогою змішаного навчання. На перший погляд основна відмінність змішаного навчання від традиційного – це активне використання сучасних технологій, щоб знайти матеріал і отримати нові знання. Так, технології стають повноцінною частиною навчального процесу, проте йдеться також і про поєднання різних підходів, способів подачі матеріалу, видів роботи. Наприклад, частина інформації розподіляється на групову роботу, частина – на самостійне вивчення. Це не залежить від місця проведення (аудиторія чи дистанційно). При змішаному навчанні матеріал, який студент опрацьовує онлайн (чи то у формі самостійного прочитання матеріалів, чи при перегляді демонстраційних відео, чи при перегляді відеозапису лекції викладача, чи у формі гри), остаточно засвоюється офлайн (тобто у приміщенні начального закладу під час занять).[1,3,5]

Під час змішаного навчання відмінною також є роль викладача. В цьому освітньому процесі він виступає – фасилітатором, тобто, людина котра організовує колективне обговорення з метою максимального залучення тих, хто здобуває освіту, а проблеми вирішувалися швидко й ефективно. Відтак, основна мета викладача — не оцінити слухачів на іспиті, а активно взаємодіяти з ними, відстежувати прогрес та допомагати у разі потреби. Отож викладач перестає бути просто спостерігачем і не займає роль ментора. [1,2,3]

Дослідження в сфері педагогіки доводять ефективність технології змішаного навчання в порівнянні з традиційними способами навчання. Основні зміни полягають у тому, що:

студент самостійно розраховує час на навчання, що впливає на його ефективність в більшу сторону;

викладач фокусується на некогнітивних навичках (спілкування, самоідентифікація, робота в команді тощо) та формуванні світогляду студента;

один день (або за необхідності більше) на тиждень студент працює самостійно, а викладач проводить короткі 10-хвилинні індивідуальні перевірки для кожного слухача в групі.

Можна виділити наступні переваги змішаного навчання:

Доступність та зручне користування. В Інтернеті можна знайти багато напрацьованих вітчизняних і закордонних викладачів, що дає можливість студенту навчатись саме за цим матеріалом чи методикою, обирати те, що найбільше сподобалось, а не навчатись за одним шаблоном, як це є у традиційній освіті - це і сприяє кращому засвоєнню матеріалу.

Економія часу. Якщо використовувати ресурси для перевірки знань, такі як: онлайн-тести, онлайн-вікторини, можна заощадити час на рутинних роботах, сконцентруватися на творчості та нових розробках.

Зручність навчання. Можна організувати цікаве самостійне опрацювання матеріалу, залучаючи будь-які корисні ресурси.

Зменшення (чи гнучкість) витрат. Система змішаного навчання може оптимізувати витрати на використання приміщення чи розробку додаткових матеріалів. Так, студенти працюють онлайн і не потребують, наприклад, роздрукованих додатків для певного матеріалу. Змішане навчання також може вирішити проблему з наданням підручників, оскільки студенти можуть працювати з матеріалами без паперових аналогів.

Разом з тим є ряд недоліків змішаного навчання а саме:

відсутність безпосереднього контакту викладача та студента, сучасний студент дуже багато часу проводить у віртуальному світі, тому живе спілкування йому конче потрібне;

Самоконтроль – ця проблема виникає як в студента, так і в викладача. Адже викладачу потрібно організувати новий формат роботи, підготувати необхідний матеріал, щоб зацікавити і вмотивувати студента, оскільки для більшості студентів онлайн навчання розцінюється, як канікули;

Невідповідне технічне забезпечення. Найбільші труднощі, що трапляються під час змішаного навчання! Не стійка робота мережі Інтернет, відсутність засобів (комп'ютерів), проблема із технічним забезпеченням. Та неможливість родин забезпечити того хто здобуває освіту гаджетом, якщо дистанційні заняття у декількох студентів відбуваються одночасно. [2,3,4]

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кривонос О. М. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в навчанні: навч. посібник / Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. 182 с.
2. Кухаренко В. М., Березенська С. М., Бугайчук К. Л. Теорія та практика змішаного навчання: монографія / Харків : Міськдрук, НТУ ХПІ, 2016. 284 с.
3. Морзе Н.В. Основні тенденції використання інформаційно-комунікаційних технологій в освіті [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://leader.ciiit.zp.ua/files/plan/2013/prez30.11.13.pdf> .
4. Коваль М. В. Електронне дистанційне і комбіноване навчання у львівських вищих освітніх закладах. Педагогіка і психологія професійної освіти. 2006. № 1.
5. Рашевська Н. В. Програмні засоби мобільного навчання [Електронний ресурс]. Інформаційні технології і засоби навчання. 2011. № 1. URL: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/ITZN/2011_1/Rashevaska.pdf

Миколайчук Володимир Васильович, викладач кафедри водіння бойових машин та автомобілів, Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, Львів, mikolaichukvova@gmail.com

Пенцак Павло Васильович, викладач кафедри водіння бойових машин та автомобілів, Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, Львів, pencak5@ukr.net

Дуфанець Ігор Богданович, старший викладач кафедри водіння бойових машин та автомобілів, Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, Львів, igordufanec@ukr.net

Mykolaichuk Volodymyr, lecturer, Department of Driving Combat Vehicles and Cars, National Academy of Land Forces named after Hetman Petro Sagaidachny, Lviv, mikolaichukvova@gmail.com

Pentsak Pavlo, lecturer, Department of Driving Combat Vehicles and Cars, National Academy of Land Forces named after Hetman Petro Sagaidachny, Lviv, pencak5@ukr.net

Dufanets Ihor, senior lecturer, Department of Driving Combat Vehicles and Cars, National Academy of Land Forces named after Hetman Petro Sagaidachny, Lviv, igordufanec@ukr.net